

KÄSKKIRI

28.03.2025 nr 2.1-8/25-027/38-1

Distsiplinaarkaristuse määramine (E. Rahamägi)

Avaliku teenistuse seaduse § 69, § 70 lõike 2, § 74 lõigete 1, 2, 3 ja 6, § 75 lõigete 1 ja 2, § 76 lõike 1, § 77 lõike 1 ja § 79 lõike 1, haldusmenetluse seaduse § 57 lõike 1, majandus- ja taristuministri 03.12.2020 määruse nr 82 „Transpordiameti põhimäärus“ § 5 lõike 1 ja § 6 punkti 5 alusel ning võttes arvesse Erki Rahamägi suhtes läbiviidud distsiplinaarmenetluse 25.03.2025 kokkuvõtet nr 2.1-8/25-027/37-1,

1. Asjaolud ja menetluse käik

- 1.1. Maanteeameti peadirektor Priit Sauk nimetas 04.09.2017 a. käskkirjaga nr 0171-K Erki Rahamägi Maanteeameti eksamiosakonna eksamikeskuse Tallinna eksamineerija ametikohale, asukohaga Tallinn, Saue, Rapla, Paide alates 25.09.2017 määramata ajaks.
- 1.2. Sõidueksamite üksuse juhataja Risto Kasemäe esitas 15.01.2025 sisekontrolörile taotluse E. Rahamägi suhtes vajadusel distsiplinaarmenetluse algatamiseks. E. Rahamägi oli esitanud ajavahemikus november 2024 kuni jaanuar 2025 ebaõigeid andmeid töötatud ületundide kohta ja seda vaatamata eksamineerijatele saadetud e-kirjale, kus selgitatakse ületundide tekkimise ja tööaja arvestuse põhimõtteid. Probleemsed ületunnid olid 04.11.2024, 05.11.2024, 13.11.2024, 20.11.2024, 19.12.2024, 20.12.2024, 09.01.2025, 15.01.2025, 16.01.2025, ehk siis kokku üheksa tööpäeva ületunnid.
- 1.3. Transpordiameti peadirektor algatas 18.02.2025 käskkirjaga nr 2.1-8/25-027/34-1 distsiplinaarmenetluse R. Kasemäe taotluses mainitud asjaolude väljaselgitamiseks.
- 1.4. Menetleja edastas 19.02.2025 tulenevalt avaliku teenistuse seaduse § 73 lõikest 3 E. Rahamägi'le võimaluse esitada kirjalik selgitus temale etteheidetavatel kuupäevadel esitatud ületundide tekkimise osas.
- 1.5. E. Rahamägi vastas menetleja küsimustele kirjalikult 27.02.2025 (lisa 3) ning lisaks väljendas enda nõusolekut menetluse kokkuvõtte edastamisega aadressile erki.rahamagi@transpordiamet.ee.
- 1.6. Distsiplinaarmenetluse kokkuvõtte lõplik versioon edastati E. Rahamägi' le e-kirja teel arvamuse avaldamiseks 19.03.2025 ning E. Rahamägi andis kinnituse menetluse kokkuvõttega tutvumise osas e-kirja teel 24.03.2025 aastal.

2. Asjassepuutuvad seletused ja E. Rahamägi iseloomustus

2.1 Sõidueksamite üksuse juhataja Risto Kasemäe

2.1.1 Kontrollides jaanuaris 2025 eelmise kuu ületunde ilmnes, et eksamineerijad on tööaega arvestanud ja ületunde tõlgendanud erinevalt, ning pigem ametnike kasuks. R. Kasemäe saatis 15.01.2025 eksamineerijatele e-kirjaga juhised/meeldetuletuse ületundide arvestamise osas. R. Kasemäe rõhutas, et eksamineerija tööaeg on 08:45-17:15, so 40 tundi nädalas ja kaheksa tundi päevas; ületunnid tekivad, kui töötatud aeg ületab kaheksat tundi tööpäeva kohta ehk siis ületunde ei saa tekkida olukorras, kus hommikul alustatakse tööd küll enne töökorralduse reeglites nimetatud tööaja algust aga töö lõpp on samuti enne ette nähtud tööaja lõppu. Ületunde arvestatakse poole tunni kaupa, alates 30 minutist ning ületunnid esitatakse nende tekkimisele järgneva kuu 10-ks kuupäevaks. Samuti teavitas ta eksamineerijaid sellest, et plaanib edaspidi igakuiselt jätkata pisteliste kontrollidega. Pärast e-kirja saamist esitas mitu eksamineerijat 20. jaanuari lõunaks parandatud ületunnid, kuid E. Rahamägi varem esitatud andmeid ei muutnud ning esitas ka jaanuari eest ületunnid arvestamata vahetu juhi 15.01.2025.a e-kirjas toodud juhisteiga.

2.1.2. R. Kasemäe alustas ületundide kontrolli Navirec-ist ja seal tuvastatud varajase tööpäeva lõppemise kohta esitas E. Rahamägi'le küsimuse e-posti teel. Vastuseks teatas E. Rahamägi, et ta töötas peale ametiauto seiskumist kontoris. Arvuti logid kinnitasid seda osaliselt, st peale autost väljumist oli E. Rahamägi arvutisse sisse loginud, arvutist ca poole tunni möödudes välja loginud, mis toimus mitu tundi enne ametliku tööpäeva lõppu.

2.1.3. R. Kasemäe sõnul on eksamineerijate tööüritm järgmine: eksamineerijate e-postile saadetakse teavitus selle kohta, kus linnas nad lähiajal töötavad ning ühtlasi ka info võimalikest tekkivatest ületundidest. Eksamineerijal on õigus saata logistikule vastuskiri, kus nad loobuvad, ehk nad siis ei saa või ei soovi teises linnas tööd teha. Juhul kui eksamineerijal lõpeb tööpäev ettenähtust varem (peamised põhjused on eksamineeritava mitte ilmumine, täitmata eksamiaeg või varajases staadiumis katkestatud/lõpetatud eksam), siis eksamineerija ei pea kontoris tagasi tulema ja ametliku tööpäeva lõpuni seal viibima. Aeg-ajalt hoiab logistik viimase võimaluseni eksamiaegu lahti, ent mingil mõistlikul hetkel sulgeb selleks päevaks registreerumise ja annab eksamineerijale teada, et tühjad ajad ei täitu.

2.2. Sõidueksamite üksuse peaspetsialist Pille Poks

Eksamid toimusid E. Rahamägi poolt viidatud asukohtades, kuid eksamineerijal ei ole mingit õigust nende päevade eest saada tasu ületundide eest, sest neid lihtsalt ei tekkinud. E. Rahamägi poolt üheksal tööpäeval vastu võetudksamid toimusid alljärgnevalt:

09.01.25 Sikupilli 30 min (E. Rahamägi märgitud ületund), kell 09:01 oli esimene eksam juba sooritatud ning viimane eksam lõppes kl 12:47;

15.01.25 Paldiski 1 h (E. Rahamägi märgitud ületund), esimese eksami algus kl 08:54 ja viimase eksami lõpp kl 11:11;

16.01.25 Männiku 30 min (E. Rahamägi märgitud ületund), esimese eksami algus kl 09:00 ja viimase eksami lõpp kl 14:02;

19.12.24 Männiku 40 min (E. Rahamägi märgitud ületund), esimese eksami algus kl 09:00 ja viimase eksami lõpp kl 12:43;

20.12.24 Tapa 1h 40 min (E. Rahamägi märgitud ületund), esimese eksami algus kl 09:00 ja viimase eksami lõpp kl 11:03;

04.11.24 Paldiski 1 h (E. Rahamägi märgitud ületund), esimese eksami algus kl 09:00 ja viimase eksami lõpp kl 14:17;

05.11.24 Paldiski 1 h (E. Rahamägi märgitud ületund), esimese eksami algus kl 09:00 ja viimase eksami lõpp kl 14:09;

13.11.24 Kadaka 20 min (E. Rahamägi märgitud ületund), esimese eksami algus kl 09:00 ja viimase eksami lõpp kl 12:12,

20.11.24 Kadaka 20 min (E. Rahamägi märgitud ületund), esimese eksami algus kl 09:00 ja viimase eksami lõpp kl 13:35.

2.3. Tallinna eksamineerija Raivo Orunurm

Ületunniarvestust esitab R. Orunurm tekkepõhiselt, st kui on eksamitele välja sõitnud enne tööpäeva algust ja naasnud peale tööpäeva lõppu. Ületunde arvestatakse 15-minutilise sammuga ehk siis, kui tööpäev algab 08:45 ja välja peab sõitma kell 08:15 ning ta saabub peale tööpäeva lõppu kell 17:15, nt 17:20, siis esitab tema 0,5h ületundi. Ületunni arevestust on eksamineerijad esitanud ligikaudu 3 aastat. Ületunnid esitatakse järgneva kuu 10. kuupäevaks.

2.4. Põhja regiooni vanemeksamineerija Riho Tānak

R. Tānak' u sõnul algas ületundide arvestus uuesti kindlasti mõned aastad enne COVID puhangut, eesmärgiks eksamineerijate motivatsioon ning on toimunud kogu aeg ühtemoodi. Eksamineerija tööaeg on 08:45-17:15, so kaheksa tundi päevas ja 40 tundi nädalas; enne ja pärast märgitud aega on ületunnid, kui need ületavad kaheksat tundi tööpäeva kohta; ületunde arvestatakse poole tunni kaupa, alates 30 minutist ümardamine on omal vastutusel; ületunnid esitatakse järgmise kuu alguses juhatajale ja alates 2024 sügisest ka paralleelselt personalitöötajale. Seda korda on korduvalt üle selgitanud juhataja ja ka R. Tānak, kui keegi on küsinud.

Sõidueksamite määramine eksamineerijale: kui eksamineerijal on näiteks kuus rasketehnika eksamit ja ta on need juba vastu võtnud, ei ole võimalik, et talle määratakse lühikese etteteatamise ajaga B-kategooria lisaeksamid. Kui eksamid toimuvad erinevates sõidukikategooriates, siis on see üldjuhul juba hommikul graafikut avades näha, et pool päeva on ühtmoodi ja teine pool teisiti.

R. Tānak' u sõnul eksamineerijatel nn telefonivalvet ei ole ja kogu aeg on kehtinud kirjutamata reegel, et enne kella 16:00 töö juurest ei ole kombeks ära minna. Üldjuhul hakkab viimane sõidueksam kell 15:30 või 15:45. Kui selleks ajaks eksamineeritavat kohal ei ole, katkestatakse eksam viis minutit peale kohustuslikku ilmunisaega

2.5. Eksamineerija Erki Rahamägi

2.5.1. E. Rahamägi sõnul ei näita arvuti kasutamine tööaega, sest arvuti ei ole töövahend, vaid abivahend (e-kirjade lugemine/vastamine, seal täidetakse tööauto sõiduaruanded ja laetakse üles eksamisõitude videod). Arvuteid on kuus ja eksamineerijaid viisteist ning see tähendab, et terve päev arvuti kasutamisele kulutada ei ole võimalik. Kuigi tööpäev algab kl 08:45 on E. Rahamägi enda sõnul pea igapäevaselt tööarvutis kell 07:00-08:00, mõnikord ka varem. Selle aja eest, mil ta varem tööle tuleb, ei ole ta ületunde küsinud kuna see on tema isiklik tahe tulla varem tööle, teha arvutis vajalikud tööülesanded ära ning võimaldada teistel hiljem arvuti kasutamist. Esineb ka päevi, mil ta ei kasuta arvutit üldse, kuid see ei tähenda, et tööd poleks tehtud.

2.5.2. Ületunde arvestab E. Rahamägi enda sõnul nagu ka teised eksamineerijad: aeg võtmete toomiseks, vajadusel auto puhastamine/ soojendamine, aeg kontorist objektile sõitmiseks, eksamiplatsi ülespanek/kontroll ja ajaarvestus läheb lukku kl 08:45 eksamineerijate tööpäeva algusega, mis lõpeb kl 17:15. Tema sõnul varem kontoris tagasijõudmine ei tähenda tööpäeva lõppu, vaid hommikul määratud töökohustuse täitmise lõpetamist. Peale seda on ta tööandjale kättesaadav ainult mobiiltelefoni teel ja valmis korraldusi täitma kuni kl 17:15-ni. Päevadel, mil E. Rahamägi võtab vastu rasketehnika eksameid, ta lõunat ei pea, sest enamasti on eksamineeritavad kohal ja ootavad juba eksamit. Menetleja poolt küsitud kuupäevade ja ületundide

osas ei mäleta ta mida ja kuidas tegi. Samas märgib, et 19.12.2024 ja 20.12.2024 peale kontorist lahkumist ei läinud ta kohe koju, vaid ajas kolleegidega territooriumil juttu.

2.5.3. E. Rahamägi ei suutnud juhenditest ega ka eksamineerija ametijuhendist leida eksamineerija kohustust esitada tööandjale enda tööajaarvestust. Ta asub seisukohale, et nõrgema poolena võtab kõik omaks, jätab tööaja arvestuse tarkvarale ning ei esita enam tulevikus ületunde eeldades, et nende tekkimisel makstakse need ikkagi välja vastavalt ettenähtud korrale. Välistamaks võimalikke probleeme tööaja fikseerimisega, teeb E. Rahamägi tööandjale ettepaneku panna teenistujale kohustus tööpäeva algus ja lõpp registreerida kaardiga tööaja arvestuse tarkvaras.

2.6. Erki Rahamägi iseloomustus

Tööülesannete täitmisel on E. Rahamägi mõnevõrra ebastabiilne, st periooditi töö sujub ja seejärel kvaliteet langeb. Tema tööstiili eripäraks on negatiivne mõttekonstruktsioon ehk pigem leida põhjusi, miks midagi mitte teha selmet otsida võimalusi kuidas midagi teha. Eksamite läbiviimise juriidiline pool on tema puhul reeglina korrektne, kõik iga-aastased kvalifikatsioonikontrollid on läbitud üsna kõrge hindegas. Samas jätab klientidesse suhtumine soovida ning aastate lõikes on E. Rahamägi klientide tagasiside osas viimaste hulgas, tihtipeale kõige madalama soovitusindeksiga. Probleemile tähelepanu juhtimisel tekib mõne kuu pikkune tõus, mis aga taas languseks pöördub. Peale 2023 aasta lõpu distsiplinaarkaristust tõusis E. Rahamägi soovitusindeks isikliku tippmargini ja püsis seal enneolematult kaua. E. Rahamägi' l esineb tõsisemaid probleeme tagasisidele reageerimisel. Ka neutraalseid soovitusi tajub ta karmi ja ebaõiglase kriitikana ning reageerib dramaatiliselt. Kriitilistes situatsioonides rõhub E. Rahamägi enda õigustele ja tööandja kohustustele. Ta on kahel korral distsiplinaarkorras karistatud: esimesel korral kiusliku suhtumise eest juhikandidaati ja teisel korral hooletuse eest.

3. Õiguslik alus

- 3.1. Avaliku teenistuse seaduse (ATS) § 51 lõige 1 ütleb, et ametnik peab oma teenistusülesandeid täitma ausalt, asjatundlikult ja hoolikalt. Sama paragrahvi lõige 3 sätestab, et ametnik peab juhinduma vahetu ja kõrgemalseisva juhi seadusega kooskõlas olevatest teenistusalastest juhistest ja korraldustest, samuti ametijuhendist.
- 3.2.ATS § 39 lg 1 kohaselt võib ametiasutus ametnikult nõuda teenistusülesannete täitmist väljaspool tööaega, kui teenistusülesanded tulenevad erakorralistest asjaoludest ja tuleb täita viivitamata. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt on muul juhul ületunnitöö kohaldamiseks vajalik ametniku kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolek.
- 3.3.Tulenevalt ATS § 74 lõikest 1 vastutab ametnik distsiplinaarsüüteo eest üksnes süü olemasolu korral ja sama paragrahvi lõike 2 kohaselt on süü vormid hooletus, raske hooletus ja tahtlus. Sama paragrahvi lõike 6 kohaselt arvestatakse süü hindamisel ametniku haridust, töökogemust, teadmisi ja oskusi.
- 3.4. Transpordiameti töökorralduse reeglite, kinnitatud peadirektori 06.10.2023 käskkirjaga nr 1.1-1/23/190, lisa 1 (TT_09_K1_Lisa 1_r3) punkti 3.1 kohaselt on sõidukite juhtimisõiguse osakonna teenistujate tööaeg kl 08:45-17:15. Punkt 3.2 täpsustab, et sõidukite juhtimisõiguse osakonna teenistujate tööaja hulka mitteamvestatav vaheaeg puhkamiseks ja einestamiseks on kestusega 30 minutit. Teenistuja võib kasutada vaheaega ajavahemiku 11:30–14:30 jooksul vastavalt võimalustele.

4. Järeldused

- 4.1. Distsiplinaarmenetluse käigus kogutud selgitusest nähtub, et E. Rahamägi nõustus tekkivate ületundidega ning esitas konkreetsete tööpäevade osas arvestuslikult tekkinud ületunnid, mis tööandja poolt üldjuhul ka välja maksti. Menetluse eesmärk oli välja selgitada, kas E. Rahamägi poolt esitatud ületunnid üheksa tööpäeva osas ka tegelikult tekkisid. Analüüsides arvutilogisid ja eksamite toimumise aegasid, saab järeldada, et eksamineerija tööpäev kulges järgmiselt: eksamineerija saabus hommikul kontoris Heli tn 6, logis tööarvutisse sisse ja välja, võttis ametisõiduki ning sõitis eksamite, mis üldjuhul algasid kl 09:00, toimumise asukohta. Päeva eksamid lõppevad peale keskpäeva, pärast mida sõidab eksamineerija tagasi kontoris Heli tn 6, logib tööarvutisse sisse ning hiljem logib viimast korda selle päeva jooksul välja. Eksamineerija ei ole kohustatud peale selle päeva eksamite vormistamisega seotud toimingute lõpetamist tööarvutis viibima kontoris, vaid tal on lubatud tööandjapoolse vastutulekuna ära minna, ning mida ta tõenäoliselt ka tegi. E. Rahamägi lahkumist Tallinna teenindusbüroost Heli tn 6 kontrolliti videosalvestistest.
- 4.2. Seitsmel juhul üheksast ei ole videosalvestise abil ega muul viisil võimalik tõendada, et E. Rahamägi lahkus peale tööpäeval viimast arvutist väljalogimist Heli tn 6 kontorist. 19.12.2024 on ta märkinud Männikul toimunud eksamitega seoses üle normi töötatud ajaks 40 min ja 20.12.2024 Tapa eksamitega 1 h 40 min. On aru saadav, et ületunnina märgitud aeg on realselt eksamite toimumise kohta sõitmiseks kulunud aeg enne ametlikku tööaja algust kl 08:45. Samas on tagasisõit ja viimane arvutikasutamine toimunud mitu tundi enne ametliku tööpäeva lõppu kl 17:15. Videosalvestise järgi lahkub E. Rahamägi 19.12.2024 Heli tn 6 peaukse kaudu töölt kl 13:31 ning 20.12.2024 kl 13:15. Heli tn 6 välised kaamerad ei tõenda E. Rahamägi väidet, et ta vestles pärast kontorist lahkumist territooriumil kolleegidega. Tööarvutisse esimese sisselogimise ja Heli tn 6 kontorist lahkumise vahemik 19.12.2024 on 6 h 42 min; 20.12.2024 on see vahemik 6 h 43 min, mis tähendab, et nendel kahel kuupäeval töötas E. Rahamägi realselt kokku alla kaheksa tunni ning tal ei ole õigust ületundide eest tasu küsida ega saada.
- 4.3. Kuigi E. Rahamägi on vaadeldavate kuupäevade osas esitanud ületunnid, ütleb ta, et ei mäleta mida ja kuidas ta konkreetsetel päevadel tegi. Selleks, et eksami toimumise kohta sõit ja tagasisõit läheks kirja ületunnina peab päeva töötundide arv kokku ületama 8 tundi ning juhiste kohaselt toimub arvestus 30 min kaupa. E. Rahamägi väidab, et juhul kui ta lahkub enne ametliku tööpäeva lõppu kontorist, on ta tööandjale kättesaadav ainult mobiiltelefoni teel ja valmis korraldusi täitma kuni kl 17:15-ni. Töökorralduse reeglitest ei nähtu, et eksamineerijatele rakendatakse mingilgi kujul valveaega. Töötajale on võimaldatud enne ametliku tööaja lõppu töölt lahkuda ja sel ajal tegeleda isiklike asjadega, vajadusel töötelefonile vastamist ei saa automaatselt lugeda nõ tööol olemiseks. Tööaja arvestus hakkaks peale siis, kui eksamineerija töö poolest erandkorras tööle tagasi kutsutaks, kuid seda ei toimunud.
- 4.4. Tulenevalt ATS § 74 lõikest 1 vastutab ametnik distsiplinaarsüüteo eest üksnes süü olemasolu korral ja sama paragrahvi lõike 2 kohaselt on süü vormid hooletus, raske hooletus ja tahtlus. Sama paragrahvi lõike 6 kohaselt arvestatakse süü hindamisel ametniku haridust, töökogemust, teadmisi ja oskusi. Erki Rahamägi' le selgitati, kuidas toimub ületundide arvestamine ning anti võimalus esitatud ebatäpseid andmeid korrigeerida, mida teised eksamineerijad ka tegid, kuid E. Rahamägi mitte. On selge, et E. Rahamägi eesmärk oli saada avalike vahendite arvelt tulu selleks õiguslikku alust omamata. Enda tegevusega näitas tema antud juhul üles tahtlust, esitades teadvalt valeandmeid ületundide eest, mida tegelikkuses ei tekkinud. E. Rahamägi sellist käitumist tuleb hinnata aususkohustuse, kui riigiametniku ühe

olulisima väärtuse, eriti küünilise rikkumisena. Lisaks on süüd raskendavaks asjaoluks kehtiv distsiplinaarkaristus, mis määrati temale Transpordiameti peadirektori 11.12.2024 käskkirjaga nr 2.1-8/24-017/26-1. Kergendavaks asjaoluks saab lugeda E. Rahamägi poolt süü omaksvõttu.

Võttes arvesse distsiplinaarsüüteo asjaolusid, distsiplinaarmenetluse käigus kogutud materjale, sealhulgas E. Rahamägi iseloomustust:

1. karistan liiklusteenistuse sõidukite juhtimisõiguse osakonna sõidueksamite üksuse Tallinna eksamineeri Erki Rahamägi` t avaliku teenistuse seaduse § 70 punkti 2 alusel põhipalga vähendamisega kakskümmend viis protsenti kolmeks kuuks;
2. käskkiri avaldada täitmiseks personaliosakonnale ja teadmiseks Erki Rahamägi' le.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul alates teatavakstegemisest esitades kaebuse Tallinna Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Priit Sauk
peadirektor